

14 de novembre de 2018

NOTA DE PREMSA

El CAC posa en marxa un programa d'alfabetització mediàtica per als centres educatius

- El programa eduCAC té com a objectiu fomentar l'esperit crític de l'alumnat davant els continguts que reben per les diferents pantalles i fomentar un bon ús dels dispositius
- S'ofereix als centres recursos educatius i materials didàctics per treballar amb nens i joves de 10 a 16 anys sobre matèries com l'ús del mòbil, la identitat digital, les *fake news* o la publicitat i els valors que transmeten els *influencers* i *youtubers*
- També s'impartiran tallers pràctics a les escoles i als instituts sobre com detectar *fake news* i s'endegarà una campanya de conscienciació adreçada al conjunt de la ciutadania
- El projecte compta amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament, del Col·legi de Periodistes de Catalunya, de la CCMA i de la Fundació Bancària "la Caixa"

El Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) ha posat en marxa l'eduCAC, un programa d'alfabetització mediàtica que ofereix a les escoles i als instituts, però també a les famílies, recursos educatius per fer un ús crític i responsable dels continguts audiovisuals. El projecte compta amb la col·laboració del Departament d'Ensenyament, del Col·legi de Periodistes de Catalunya, de la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals (CCMA) i de la Fundació Bancària "la Caixa". L'objectiu és que la ciutadania, i en especial els menors d'edat, adoptin una actitud crítica envers els continguts que miren per les diferents pantalles i facin un bon ús dels dispositius.

Pel que fa als centres educatius, l'eduCAC ofereix materials didàctics per tal de treballar aquestes competències a les aules, en horari lectiu, amb nens i joves de 10 a 16 anys (5è i 6è de primària i 1r a 4t d'ESO), per bé que alguns materials també estan adaptats per a nens més petits (3r i 4t de primària).

El programa va ser posat a prova durant el curs anterior en quatre escoles (dues de públiques i dues de concertades) i ara, amb vista al curs 2018-2019, es posa a disposició del conjunt de les escoles catalanes. Les activitats estan dissenyades perquè es duguin a terme a l'aula en horari lectiu, sota la direcció del professorat, i aborden matèries com ara l'ús del mòbil i altres dispositius, la identitat digital, les *fake news*, la telerealtat, la influència dels filtres i els algorismes en les cerques o la publicitat i els valors que transmeten els *influencers* i *youtubers*.

El programa eduCAC ha estat presentat avui, 14 de novembre, en roda de premsa a l'Escola Solc de Barcelona, que va ser una de les participants de la prova pilot.

Preocupació de les famílies

El consum audiovisual ha canviat de manera molt notable els darrers anys. Entre els de menys de 34 anys, el 80% mira habitualment continguts audiovisuals per internet i per les xarxes socials. Uns hàbits que també han canviat en la manera d'informar-se. Gairebé la meitat de la població (48%) s'informa habitualment mitjançant internet, especialment premsa digital i xarxes socials. Aquest percentatge puja fins al 75% en els joves entre 18 i 24 anys, que s'informen principalment a Facebook (75,7%), per davant d'altres opcions com la premsa digital (51,4%) i Twitter (44,6%).

Davant aquest escenari, segons dades del CEO, el 86% dels pares creu que amb els nous serveis audiovisuals, com ara la televisió per internet, els continguts sota demanda, la televisió mitjançant el telèfon i les tauletes, els menors poden estar exposats a continguts que poden ser perjudicials. En aquest sentit, 9 de cada 10 pares consideren, també, que els menors d'edat no tenen prou cura de la seva privacitat a internet i les xarxes socials.

El president del CAC, **Roger Loppacher**, ha explicat que “la nostra societat és digital, és audiovisual i vivim envoltats de pantalles i d'inputs comunicatius i informatius” i ha destacat l'enorme potencial educatiu que representa internet. Però també ha alertat que presenta alguns riscos, ja que “és precisament allí on trobem els continguts que poden ser més perjudicials, especialment per als menors”.

En aquest sentit, ha afirmat que “un dels grans reptes que tenim en matèria educativa per a aquest segle és oferir eines a la ciutadania, i en especial als menors, per saber desenvolupar-se amb criteri i amb seguretat en aquest nou entorn d'internet i les xarxes socials. I per això hem impulsat l'eduCAC, per apoderar els adolescents davant els missatges que reben i responsabilitzar-los dels que ells emeten”.

Així mateix, Loppacher ha explicat que “aquest és un repte comú, una responsabilitat compartida. Per això, el programa eduCAC és una acció concertada, de país, amb la voluntat que tothom s’hi vinculi, s’hi sumi, hi participi i se’l faci seu”.

El conseller d’Ensenyament, **Josep Bargalló**, ha valorat la importància del programa: “És important que els nostres alumnes aprenguin a llegir la informació que arriben dels mitjans de comunicació, que aprenguin a avaluar-la, a distingir-la a partir dels diferents interessos, a saber la que és veraç de la que no l’és. EduCAC és una iniciativa extraordinària en aquest sentit, és una bona eina per professorat, alumnat i famílies pel treballar l’esperit crític. És una eina transversal perquè es pot tractar des de diferents àmbits i projectes, i això és perfecte”.

Bargalló ha posat de manifest la importància de la tecnologia a les aules, expressant que “debatem el que faci falta debatre. Sense debat no hi ha informació, però no oblidem la realitat: la tecnologia no ha arribat per quedar-se sinó per ser superada. La tecnologia mòbil la duem a sobre i el que hem de debatre no és si prohibir la tecnologia mòbil sinó com usem la tecnologia per ensenyar els nostres alumnes i per millorar el sistema educatiu”.

Tallers pràctics sobre com detectar *fake news* i una campanya de sensibilització

D’altra banda, el programa eduCAC inclou també la realització de tallers pràctics, que es faran a les escoles i seran impartits per periodistes. Aquesta iniciativa és fruit d’un conveni que van signar el CAC, el Col·legi de Periodistes de Catalunya i la Fundació Bancària “la Caixa”. Els periodistes col·legiats explicaran temes pràctics a l’alumnat, com ara la detecció de *fake news* o els processos periodístics. En l’actual curs estan previstos 45 tallers, que es començaran a impartir a principis de gener del 2019.

La degana del Col·legi de Periodistes de Catalunya, **Neus Bonet**, ha incidit en la necessitat que tenim com a col·lectiu de conèixer de prop quina és la “dieta mediàtica” dels nostres infants i joves, i ha recordat que el Col·legi ja fa més de 10 anys que treballa en un programa similar, “La premsa a les escoles”, que permet conèixer com s’informen els alumnes, posar en valor el periodisme com a principal font fiable de les informacions i facilitar eines contra la desinformació.

La degana ha afegit que “iniciatives com aquestes contribueixen a l’alfabetització mediàtica de la ciutadania” i ha subratllat que “una societat crítica enforteix la democràcia”.

El director de l'Àrea Comercial i Educativa de la Fundació Bancària "la Caixa", **Xavier Bertolín**, ha dit que "els nostres joves s'informen principalment a través de les xarxes socials i internet, i no sempre tenen les eines per distingir les notícies verídiques de les *fake news*. La nostra missió és guiar-los i proporcionar-los eines per tal que desenvolupin un esperit crític."

El programa eduCAC compta també amb la col·laboració de la CCMA, que, conjuntament amb la Fundació Bancària "la Caixa", impulsarà una campanya de comunicació per difondre els continguts de l'eduCAC i conscienciar la ciutadania de la necessitat de ser crítics davants els continguts rebuts i fer un bon ús de les xarxes i els dispositius. Així mateix, es treballaran també els continguts de l'eduCAC en les visites que les escoles fan a TV3 i a Catalunya Ràdio, que cada any acullen en els seus platós i estudis més de 18.000 estudiants.

La presidenta en funcions de la CCMA, **Núria Llorach**, ha dit que "estimular el sentit crític, fomentar els valors de la convivència, el compromís social i la diversitat, contribuir al desenvolupament personal d'infants i joves i ajudar a formar una ciutadania responsable són principis que es troben en l'ADN dels mitjans de la Corporació, i és en base a aquests principis que la Corporació participa i s'implica en un projecte d'educació mediàtica com el que avui presentem".

Llorach ha avançat que la participació de la CCMA en el projecte es farà en tres àmbits: en la campanya de conscienciació, en la presència coordinada de continguts d'educació mediàtica als programes i als informatius i en la incorporació de contingut sobre l'educació mediàtica a les visites escolars a TV3 i Catalunya Ràdio.

Materials per a escoles i famílies

Els recursos educatius del programa eduCAC adreçats a les escoles s'estructuren en 12 unitats didàctiques (4 sobre informació, 4 sobre entreteniment, 2 sobre publicitat i 2 sobre bones pràctiques amb els dispositius); 4 projectes d'aula per posar en pràctica les competències adquirides ("Jo periodista", "Stories!", "Anunciem valors" i "Dins i fora de la xarxa"); 3 itineraris transversals per treballar valors mitjançant l'audiovisual ("Estereotips de gènere", "Identitat digital" i "Diversitat cultural"), i 3 tutorials sobre preproducció, producció i postproducció.

Tots els materials van acompanyats de guies per al professorat, que ofereixen pautes sobre com treballar els continguts, informació sobre la seva durada, criteris d'avaluació, així com enllaços a altres recursos externs per dinamitzar la classe (com ara notícies de mitjans de comunicació, anuncis, vídeos de

YouTube, pel·lícules, etc.). En paral·lel, també s'organitzaran sessions específiques de formació per al professorat.

L'elaboració dels materials ha anat a càrrec d'un equip pluridisciplinari format per experts en l'àmbit de la pedagogia, la didàctica, l'educació i els mitjans de comunicació i internet. El programa no suposa un increment de la càrrega lectiva dels alumnes, ja que està dissenyat per seguir les mateixes competències bàsiques de l'etapa obligatòria.

Els materials didàctics del programa són accessibles per a les escoles mitjançant la pàgina web www.educac.cat. Actualment, 350 persones s'han donat d'alta en el programa.

Pel que fa als recursos adreçats a les famílies, l'eduCAC ofereix una guia amb consells sobre com protegir els menors d'edat a la xarxa, informació sobre els filtres de control parental disponibles, una plataforma on poder realitzar queixes sobre continguts perjudicials i unes recomanacions audiovisuals adreçades a joves sobre qüestions com el *bullying*, el *sexting*, l'anorèxia, les tecnoaddiccions i els continguts lesius. També s'ha iniciat col·laboració amb una *youtuber* i *influencer* catalana (ÀnimaLliure) per difondre, en el llenguatge i el format que s'utilitza a les xarxes, recomanacions adreçades als joves.

Així mateix, s'oferiran sessions informatives per a les famílies mitjançant les associacions de pares i mares d'alumnes.

Més informació: **Comunicació del CAC** • C/ dels Vergós, 36-42 • 08017 Barcelona
Tel.: 935 575 000 i 627 480 483 • **Fax:** 935 575 003
Adreça electrònica: comunicacio.cac@gencat.cat
Web: www.cac.cat